

Irizpide orokorrak

CRUE mailan [adostutakoari](#) jarraituz, atal bakoitzeko guztizko puntuazioaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan:

- Koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, lexikoa eta ortografikoa.

Horretaz gain bereziki kontuan hartuko da:

- Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du)
- Kontzeptuen argitasuna
- Idazkeraren zuzentasuna eta heldutasuna
- Erlazionatzeko gaitasuna
- Elementu eta faktoreak hierarkizatze gaitasuna
- Erantzunen egituraketa ordenatua
- Iruzkinak testuekin, mapekin, taulekin eta irudiekin duten benetako erlazioa, eta kokapen kartografikoen zehaztasuna.
- Ezagutza-maila.

Irizpide espezifikoak

1. ZEREGINA. (2 puntu)

1A eta 1B kokapen-aukeren artean, hautatu bat

1A.- Jarri (taulan) mapan adierazitako probintzien izenak. (2 puntu)

Puntuazio osoaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan **(0,2 puntu)**:

- Probintzien izenak ondo idatzita egotea

Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du). **(1,8 puntu)**

PROBINTZIA		PROBINTZIA	
1	GIRONA	6	PALENTZIA
2	PONTEVEDRA	7	ZARAGOZA
3	JAÉN	8	TOLEDO
4	CÁCERES	9	MURTZIA
5	VALENTZIA	10	SORIA

1B.- Izendatu (taulan) Euskal Autonomia Erkidegoko mapan zenbakiekin adierazitako erliebe-unitateak eta hizkiekin adierazitako ibaiak. (2 puntu)

Puntuazio osoaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan **(0,2 puntu)**:

- Erliebe-unitate eta ibaien izenak ondo idatzita egotea.

Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du). **(1,8 puntu)**

ERLIEBE-UNITATEA		IBAIA	
1	GIPUZKOAKO KOSTALDEKO KATEA	A	CADAGUA
2	KANTAURI-MEDITERRANEOKO BANALERROA	B	DEBA
3	ARABAKO ERDIALDEKO MENDIALDEA ETA HARANAK	D	ORIA
4	BORTZIRIETAKO MENDIGUNE PALEOZOIKOA	E	OMECILLO
5	GIPUZKOAKO ERDI-IBILGUETAKO ETA BIZKAIKO BEHE-IBILGUETAKO MENDI ETA HARANAK	F	ZADORRA

2. GALDERA/ZEREGINA. (3 puntu)

2A eta 2B aukeren artean, hautatu bat

2A.- Zer ezaugarri dituzte Espainia hezeko nekazaritza-abeltzaintza eta baso-eremuek? Bukatzeko, erlazionatu zure erantzuna testuarekin. (3 puntu)

Puntuazio osoaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan **(0,3 puntu)**:

- Idatziaren koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, lexikoa eta ortografikoa.

Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du). Testuinguru desberdinei buruzko erreferentziak ere kontuan hartuko dira **(2 puntu)**.

Alderdi hauen tratamendua baloratuko da:

- Kokapena eta inguru fisikoa: Galizia eta Kantauri isurialdea. Erliebe gorabeheratsua, azalera lau gutxirekin. Klima ozeanikoa.
- Nekazaritza-egituraren ezaugarriak:
 - Garai bateko biztanleria ugaria urritua eta zahartua. Populazioa nagusiki sakabanatua, herrixka, parroikia eta herrietan oinarritua.

- Ustiategi minifundistak. Elkarrengandik urrun dauden lursail txikiak, eta ondorioz errentagarritasun txikikoak eta mekanizazio zailekoak. Lursailak bateratzea sustatu bada ere proposamenak emaitza gutxi lortu ditu.
- Lurzoruaren erabilera nagusia abeltzaintzara bideratua
 - **Nekazaritza**-azalera txikia da, haranetako behe-aldeetan garatzen da batez ere. Lehorreko nekazaritza, prezipitazioak ugariak izanda. Iraganean polilaborantza, baratze txikiak etxe ondoan, familiak kontsumitzeko eta baita artoa, patata, fruta-arbolak eta mahatsondoa ere. Kalitate gutxiagoko lurretan garagarra eta oloa eta familiaren ekonomia osatzeko abereak hazten ziren.
 - Gaur egun, nekazaritza baratzean (hori ere plastikopean) eta bazkan (belardiak, alpapa, hirusta, bazka-artoa) espezializatzen da.
 - **Abeltzaintza** da nekazaritza-jarduerarik garrantzitsuenak. Haragiaren eta esnearen hiriko eskariak eta klimak laguntzen dio. Ustiategi txikietan denbora partzialeko abeltzaintza dago, eta aldi berean gero eta modernoagoak diren eta ekipamendu hobeak dituzten ustiategi handiagoak ere badaude. Haragitarako behi-aziendak araubide estentsiboan edo erdiestentsiboan daude, eta esnetarakoak erregimen intentsiboan. Ardi-aziendaren garrantzia Euskal Herrian eta Nafarroan (gazta-ekoizpena). Abeltzaintzak gorakada handia izan du jatorri- eta kalitate-deiturei esker.
 - **Baso-ustiapena** jarduera garrantzitsua. Ekoizpena altzariaren industriara eta paper-orea lortzera bideratua.

Azkenik, bukaerako testuarekiko lotura egokia: **(0,7 puntu)**

2B.- Zein izan da turismo-sektorearen bilakaera EAEn? Zer pisu du gaur egun turismo-jarduerak EAEn? Bukatzeko, erlazionatu zure erantzuna testuarekin. (3 puntu)

Puntuazio osoaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan **(0,3 puntu)**:

- Idatziaren koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, lexikoa eta ortografikoa

Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du). Testuinguru desberdinei buruzko erreferentziak ere kontuan hartuko dira. **(2 puntu)**

Alderdi hauen tratamendua baloratuko da:

- Denboran zeharreko bilakaera:
 - EAEko turismoaren hasiera: XIX. mendean, klase dirudunen artean itsasoko bainuen eta bainuetxeen moda.
 - Egungo egoera. Ostatu-modalitate berriak eta leku batzuen masifikazioa.
- Klima-baldintzak
- **Eskaintza**. Hotel-eskaintzen ezaugarriak: Hoteletako plazen eta hotelez kanpoko eskaintzaren igoera...
- **Eskariaren** ezaugarriak: Bisitarien jatorria, bisita-garaiak eta egonaldien denbora, jomuga nagusiak...
- Turismo-modalitateak: kostako turismoa; ekoturismoa, landa-turismoa eta kirol-turismoa; gastronomia, kultura-turismoa eta kongresuena, konbentzioena, negozioetako...
- ...

Azkenik, bukaerako testuarekiko lotura egokia: **(0,7 puntu)**

3. ZEREGINA. (3 puntu)

3.- Egin ezazu Espainiako probintzietako etorkin atzeritarren ehunekoaren maparen iruzkina. **(3 puntu)**

Puntuazio osoaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan **(0,3 puntu)**:

- Iruzkina koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, lexikoa eta ortografikoa

Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du). Testuinguru desberdinei buruzko erreferentziak ere kontuan hartuko dira. **(2,7 puntu)**

Hurrengo alderdien tratamendua baloratuko da:

- Adierazlea:
 - Atzerrian jaiotako pertsonak 100ez biderkatuz eta emaitza biztanleria osoarekin zatituz lortzen da.
- Banaketa mailaka (ikasleak markatutakoa) eta lurralde-desorekak:

Adibidez: biztanleriaren % 20tik gora daude Mediterraneoko itsasertzeko probintzietan (Granada eta Cádiz izan ezik), Balear Uharteetan eta Kanarietan, Madrilén eta Guadalajaran. Balear Uharteak eta Kanariak, Alacant, Girona eta Málaga nabarmentzen dira (% 25etik gora). Probintzia guztietan balio altuak dituen autonomia-erkidegoa Katalunia da, baina beste erkidego batzuetan alde handiak daude probintzien artean, hala nola Andaluzian, Gaztela eta Leónen edo Gaztela-Mantxan. Barnealdearen eta kostaldearen artean ere aldea dago...

- Migrazioaren arrazoiak:

Espainiaren aldetik, 1995az geroztiko garapen ekonomikoaren ondorioz eskulana behar izatea da arrazoi nagusia, batez ere kualifikazio txikiko enpleguetan, eskulan nazionalak behar beste estaltzen ez dituenean (nekazaritzako sasoikako langileak eta zerbitzu pertsonalak) eta etorkin berriak erakarri dituzten zenbait neurritan, hala nola erregularizazioetan eta familia-elkartzeetan.

Atzerriko etorkinei dagokienez, arrazoi ekonomikoek (lanerako edo negozioarako aukerak) eta arrazoi politikoek (jazarpenak, gerra, eskubide politikorik eza) eragiten dute.

- Jatorria:

Europar Batasunetik kanpoko etorkinak:

Afrikan hurbiltasunak Espainia etorkin afrikarrak Europara sartzeko ate nagusi bihurtzen du, eta Latinoamerikarekiko lotura historiko-kulturalek jatorri horretako pertsonen etorrera errazten dute. Behin Espainiara iritsita, enplegarritasuna, soldata-maila eta etxebizitza eskuratzea edo harrera soziala bezalako gaiak probintzia barruko mugikortasun geografiko handiagoa edo txikiagoa eragiten duten pizgarriak dira.

Arrazoi ekonomikoengatik (biztanleriaren hazkunde handia eta baliabiderik eta lanik ez izatea jatorriko herrialdeetan) eta arrazoi politikoengatik migratzen duten gazteak dira. Kualifikazio txikiko lanak egiten dituzte zerbitzuen sektorean, eraikuntzan, nekazaritzan, meatzaritzan eta arrantzan.

Kasu berezi bat Mediterraneoko itsasertzeko eta Huelvako probintziako eskualdeetan kokatutako nekazaritzako jornalari atzerritarren kokaguneena da, eta baita -neurri txikiagoan- Lleidak, Errioxako, Nafarroako, Guadianako behe-ibarretako eta Granadako ibarretako ureztatze-eremuetako finkapenena ere.

Europar Batasuneko etorkinak (eta Erresuma Batua):

Bizi-maila ertain-altua duten erretiratuak dira, Mediterraneoko itsasertzeko eta uharteetako baldintza klimatiko onak atsegin dituztenak batez ere, eta baita negozio-aukerek erakarritako helduak ere.

4. ZEREGINA. (2 puntu)

4.- Idatzi testu koherente bat (6 eta 10 lerro artekoa), aurkezten diren 6 kontzeptuetatik 4 gutxienez erlazionatzen dituenak:

Puntuazio osoaren % 10ek honako hau hartuko du kontuan **(0,2 puntu)**:

- Testuaren koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, lexikoa eta ortografikoa

Eskatutakora egokitzea (azterketako proben balorazioak galderen/zereginen enuntziatura egokitu behar du) **(1,8 puntu)**:

- Aukeratutako kontzeptu bakoitzaren esanahia ulertzen du eta azaltzeko gai da: **(0,6 puntu)**
- Aukeratutako kontzeptu guztiak erabili dira modu egokian geografia-ikuspuntutik, eta sortutakoa norbanakoaren produktu propioa da: **(0,6 puntu)**
- Behar bezala erlazionatzen ditu erabilitako kontzeptu geografikoak: **(0,6 puntu)**